

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

01 august 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe

Moșneaga Stepan Xxxxx, născut la xxxxx, originar din r-nul Xxxxx s. Xxxxx, domiciliat r-nul Xxxxx s. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 17.05.2017-06.12.2017
2. instanța de apel: 01.02.2018-08.05.2018
3. instanța de recurs: 06.07.2018 - 01.08.2018

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Stășeni (*sediul Central*) din 06 decembrie 2017, a fost încetat procesul penal în privința lui Moșneaga Stepan Xxxxx, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 174 alin. (1) Cod penal, din motivul nulității ordonanței Procurorului General din 12 octombrie 2016, de reluare a urmăririi penale și nulității tuturor acțiunilor de urmărire penală efectuate ulterior emiterii ordonanței.

2. De către organul de urmărire penală, lui Moșneaga S., i s-a înaintat învinuirea pentru faptul, că la începutul lunii ianuarie 2014, aflându-se în stare de ebrietate la domiciliul concubinei sale, Stepanov M., în r-nul Xxxxx s. Xxxxx, profitând de faptul că erau certați și dormeau în odăi separate, știind cu certitudine că fiica vitregă, Xxxxx, cu care conlocuiește este minoră și nu a împlinit vârsta de 16 ani, cu scopul satisfacerii poftelor sexuale, a ademenit-o în patul lui și a întreținut cu ultima un raport sexual benevol.

Tot el, acționând cu același scop de satisfacere a poftelor sexuale, în continuarea acțiunilor infracționale, pe parcursul anului 2014 – până atingerea vârstei de 16 ani a

fiicei vitrege, Xxxxx, cât și după, a întreținut sistematic și benevol cu ultima raporturi sexuale în formă obișnuită, cât și perverse, la domiciliul din r-nul Xxxxx s. Xxxxx și din r-nul Xxxxx s. Xxxxx, fiind conștient de faptul că, aceasta nu are împlinită vârsta de 16 ani.

Potrivit învinuirii, acțiunile lui Moșneaga S., au fost încadrate în baza de art. 174 alin. (1) Cod penal – raportul sexual cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 16 ani, adică, *raportul sexual altul decât violul, actele de penetrare vaginală, anală sau bucală și altele, comise asupra unei persoane despre care se știa cu certitudine că nu a împlinit vârsta de 16 ani.*

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Moșneaga S. să fie recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 174 alin. (1) Cod penal, stabilindu-i pedeapsă 7 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În motivarea apelului declarat a invocat că:

- vinovăția inculpatului a fost pe deplin dovedită prin probele acumulate în cadrul efectuării urmăririi penale și examinate în cadrul cercetării judecătorești;

- Procurorul General, prin adoptarea ordonanței din 12 octombrie 2016 a dispus anularea ordonanței de clasare a procesului penal din 19 august 2016 și reluarea urmăririi penale în legătură cu apariția de circumstanțe și fapte noi, sau recent descoperite, precum și existența unui viciu fundamental;

- reluarea urmăririi penale în cazul dat nu are drept scop persecutarea inculpatului, scopul fiind protejarea drepturilor părții vătămate, iar acțiunile Procurorului General au fost orientate spre atingerea scopului procesului penal enunțat la art. 1 alin. (2) Cod de procedură penală;

- instanța de judecată nu a luat în considerație persoana inculpatului care a săvârșit mai multe infracțiuni din intenție, iar la momentul comiterii infracțiunii imputate acesta avea antecedente penale nestinse.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței, fără modificări.

5. Pentru a motiva decizia adoptată, instanța de apel a menționat, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a ajuns la concluzia privind încetarea procesului penal în privința inculpatului, împrejurări ce au fost constatate din totalitatea de probe acumulate, fiind corect apreciate cu respectarea prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Astfel, instanța de apel a stabilit, că potrivit materialelor dosarului, prezenta cauză a fost pornită la data de 14 iulie 2016, conform indicilor infracțiunii prevăzute de art. 174 alin. (1) Cod penal. Astfel, prin ordonanța procurorului Strășeni, Camerzan E. din data de 19 august 2016, a fost clasat procesul penal în prezenta cauză din motiv că lipsește faptul infracțiunii prevăzute de art. 174 alin. (1) Cod penal. În continuare, prin ordonanța Procurorului General interimar Harujen E. din 12 octombrie 2016, a

fost anulată ordonanța din 19 august 2016, de clasare a procesului penal în cauză cu reluarea urmăririi penale.

Instanța de apel a reținut, că potrivit art. 22 alin. (2) Cod de procedură penală, scoaterea de sub urmărire penală sau încetarea urmăririi penale împiedică punerea repetată sub învinuire a aceleiași persoane pentru aceiași faptă, cu excepția cazurilor când fapte noi ori recent descoperite sau un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente au afectat hotărârea respectivă.

Mai mult ca atât, instanța de apel a reiterat, că prin Hotărârea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală – reluarea urmăririi penale, *a fost declarat neconstituțional*. Prin urmare prevederile art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, au fost abrogate prin Legea nr. 197 din 28 iulie 2016, în vigoare din 09 septembrie 2016. În continuare, conform art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, reluarea urmăririi penale se dispune de către judecătorul de instrucție în temeiul demersului procurorului. Așadar, Procurorul General interimar și alți procurori, în limita competenței care le revin și în conformitate cu prevederile legale, aveau dreptul doar de a interveni cu un demers către judecătorul de instrucție, solicitând reluarea urmăririi penale.

În această ordine de idei, instanța de apel a indicat, că potrivit materialelor cauzei un astfel de demers nu a fost înaintat, lipsind careva încheieri ale judecătorului de instrucție prin care au fost soluționate chestiunile cu privire la instituțiile reglementate de art. 287 și 313 Cod de procedură penală, prin urmare au fost respinse argumentele procurorului invocate în cererea de apel precum că ordonanța de reluare a urmăririi penale a constituit excepția ce vizează rațiunea legiuitorului prin introducerea alin. (4) al art. 287 Cod de procedură penală, a excepțiilor care permit reluarea urmăririi penale și anume apariția faptelor noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente a afectat hotărârea respectivă, deoarece prevederile legale indică cert că, reluarea urmăririi penale poate fi dispusă de către judecătorul de instrucție.

În concluzie, instanța de apel a indicat, că ordonanța Procurorului General interimar, Harujen E. din 12 octombrie 2016, prin care a fost anulată ordonanța din 19 august 2016, de clasare a procesului penal în cauză cu reluarea urmăririi penale, a fost emisă cu încălcarea competenței, care atrage după sine declararea nulității acesteia și nulitatea tuturor acțiunilor de urmărire penală efectuate ulterior emiterii ordonanței Procurorului General din 12 octombrie 2016, prin urmare procesul penal în privința lui Moșneaga S., învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 174 alin. (1) Cod penal, întemeiat a fost încetat.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, prin care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei penale la rejudecare, în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului a invocat argumente similare cu cele invocate în cererea de apel de către procurorul, Stănilă M.

În drept, recurentul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sânt vădit neîntemeiate.

Autorul își întemeiază recursul în baza pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care prevede, că *hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru repararea erorilor de drept comise de instanțele de fond și apel în cazurile când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Colegiul penal consideră că temeiul invocat de către recurent și prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală nu și-a găsit confirmarea la examinarea recursului declarat, dat fiind faptul, că instanța de apel la examinarea cauzei a respectat prevederile art. art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, cuprinzând și motivele pe care se întemeiază soluția adoptată. Astfel, Colegiul consideră, că instanța de apel corect a concluzionat asupra încetării procesului penal în privința lui Moșneaga S., a cercetat toate probele prezentate de părți, în conformitate cu prevederile art. 101 Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere obiectivă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității probelor administrate în cauză și care în ansamblul lor au dus spre o hotărâre de încetare a procesului penal în cazul dat judecării.

Totodată, instanța de recurs a stabilit, că prin Hotărârea Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală – reluarea urmăririi penale, *a fost declarat neconstituțional.* Astfel, prevederile art. 287 alin. (1) Cod de procedură penală, au fost abrogate prin Legea nr. 197 din 28 iulie 2016, în vigoare din 09 septembrie 2016. În continuare, conform art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, reluarea urmăririi penale se dispune de către judecătorul de instrucție în temeiul demersului procurorului. Așadar, Procurorul General interimar și alți procurori, în limita competenței care le revin și în conformitate cu prevederile legale, aveau dreptul doar de a interveni cu un demers către judecătorul de instrucție, solicitând reluarea urmăririi penale.

În opinia instanței de recurs, instanța de apel just a constatat, că reluarea urmăririi penale putea fi dispusă doar de **judecătorul de instrucție**, la materialele cauzei lipsind o astfel de încheiere prin care au fost soluționate chestiunile cu privire la instituțiile reglementate de art. 287 și 313 Cod de procedură penală, prin urmare

corect au fost respinse argumentele procurorului invocate în cererea de apel ulterior și în recursul ordinar, precum că ordonanța de reluare a urmăririi penale a constituit excepția ce vizează rațiunea legiitorului prin introducerea alin. (4) al art. 287 Cod de procedură penală, a excepțiilor care permit reluarea urmăririi penale și anume apariția faptelor noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente a afectat hotărârea respectivă, deoarece prevederile legale indică cert că reluarea urmăririi penale poate fi dispusă de către judecătorul de instrucție.

Colegiul penal consideră relevant în cazul dat să specifice, că partea acuzării invocă prevederile art. 287 alin. (4) Cod de procedură penală, "*... dacă apar fapte noi sau recent descoperite ori un viciu fundamental în cadrul urmăririi precedente de natură să afecteze hotărârea pronunțată ...*", totodată indică, că partea vătămată minoră era influențată permanent de inculpat și nu era posibilă efectuarea acțiunilor de urmărire penală întru descoperirea faptei infracționale, însă în opinia instanței de recurs aceste argumente urmau a fi puse la baza unui demers adresat judecătorului de instrucție în conformitate cu prevederile art. 287 alin. (2) Cod de procedură penală, și nu reluată urmărirea penală în baza ordonanței procurorului ierarhic superior așa cum s-a purces în cazul dat judecării.

Mai mult ca atât, alegațiile recurentului, că la caz nu pot fi aplicate prevederile art. 251 Cod penal sunt neîntemeiate, acesta invocând, că "*părțile la procesul penal au dispus de dreptul de a ataca acțiunile și hotărârile organului de urmărire penală în modul prevăzut de art. 313 Cod de procedură penală, însă nici inculpatul, nici apărătorul acestuia nu au atacat cu plângere actele procesuale emise pe parcursul urmăririi penale, prezumându-se ca fiind legale*". Așadar, instanța de recurs a stabilit ca fiind corecte concluziile instanțelor de fond, privind încălcarea prevederilor legale referitoare la **competența după materie**, care sunt obligatorii și în conformitate cu art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală, atrage nulitatea actelor procedurale.

Instanța de recurs, menționează, că potrivit doctrinei penale, **competența materială** – stabilește care dintre organele judiciare de grade diferite pot instrumenta cauzele penale, la caz judecătorul de instrucție sau organul de urmărire penală, în persoana Procurorului General.

Totodată, Colegiul notează, că potrivit alin. (3) art. 251 Cod de procedură penală, nulitatea prevăzută în alin. (2) nu se înlătură în nici un mod, poate fi invocată în orice etapă a procesului de către părți, și se ia în considerare de instanță, **inclusiv din oficiu**, dacă anularea actului procedural este necesară pentru aflarea adevărului și **justa soluționare a cauzei**.

În condițiile supra enunțate, soluția adoptată de prima instanță și menținută de instanța de apel, cu referire la încetarea procesului penal în privința lui Moșneaga S., în concordanță cu art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal o consideră corectă, deoarece în cazul în care pe parcursul judecării cauzei, se constată

că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală, instanța de judecată este obligată să înceteze procesul penal.

În baza celor expuse, instanța de recurs, conchide că temeiurile indicate de recurent nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorilor de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării hotărârilor judecătorești și potrivit legii, se impune inadmisibilitatea recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 08 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe **Moșneaga Stepan Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 29 august 2018.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie